

ЗАШТИТНИ ФОНД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА

Број: 957/17

Датум: 17.03.2017

**ЗАШТИТНИ ФОНД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА**

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

За годину који се завршава 31. децембра 2016. године и
Извјештај независног ревизора

САДРЖАЈ:

	Страна
ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	3-5
ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ ЗА ГОДИНУ КОЈА СЕ ЗАВРШАВА 31.12.2016. ГОДИНЕ	
- Извјештај о укупном резултату у периоду (Биланс успјеха)	6
- Извјештај о финансијском положају (Биланс стања)	7
- Извјештај о промјенама на капиталу	8
- Извјештај о токовима готовине у периоду	9
- Напомене уз финансијске извјештаје	10-37

ВралАудит д.о.о.

Петра Прерадовића 21

78000 Бања Лука БиХ

тел/фах: +387 51 348 480

тел/фах: +387 51 348 490

revizija@vralinvest.com

КМ 552002-00015352-81

ЈИБ 4402109460007

Мат. број. 1982893

Бр. рег. Ул. 1-14612-00

Основни суд Бања Лука

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Скупштини и Управном одбору

Заштитног фонда Републике Српске

Извршили смо ревизију приложених финансијских извјештаја Заштитног фонда Републике Српске Бања Лука (у даљем тексту: Фонд) који обухватају Извјештај о финансијском положају на дан 31. децембра 2016. године и одговарајући Извјештај о укупном резултату, Извјештај о промјенама на капиталу и Извјештај готовинских токова за годину која се завршава на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и Напомене уз финансијске извјештаје.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Руководство Друштва је одговорно за састављање и објективну презентацију ових финансијских извјештаја, у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања и за оне интерне контроле за које руководство одреди да су потребне за омогућавање састављања финансијских извјештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, услед криминалне радње или грешке; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика, као и коришћење најбољих могућих рачуноводствених процјена.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да, на основу обављене ревизије, изразимо мишљење о приложеним финансијским извјештајима. Ревизију смо извршили у складу са Међународним стандардима ревизије. Ови стандарди захтјевају да поступамо у складу са етичким принципима и да ревизију планирамо и извршимо како бисмо стекли разумно увјерење о томе јесу ли финансијски извјештаји без значајно погрешних информација.

Ревизија укључује спровођење поступака ради прибављања ревизијских доказа о износима и објавама у финансијским извјештајима. Одабрани поступци су засновани на просуђивању ревизора, као и на процјени ризика материјално значајних грешака садржаних у финансијским извјештајима, насталих услед криминалне радње или грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извјештаја, како би се обликовали најбољи могући ревизорски поступци, али не и за намјену изражавања мишљења о ефикасности интерних контрола Друштва. Ревизија, такође, укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика и вредновање рачуноводствених процјена које је извршило руководство, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбјеђују солидну основу за изражавање нашег мишљења.

Мишљење

По нашем мишљењу, приложени финансијски извјештаји истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, приказују финансијски положај Заштитног фонда Републике Српске Бања Лука на дан 31. децембра 2016. године, као и резултате пословања и промјене у новчаним токовима за годину која се завршава на тај дан, у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања који су у примјени у Републици Српској.

Вралаудит д.о.о.

Бања Лука

Зоран Благојевић,
Овлашћени ревизор

Бања Лука, 4. март 2017. године

**Заштитни фонд Републике Српске
Видовданска бб
Бања Лука**

**Финансијски извјештаји
за период који се завршава 31. децембра 2016. године**

Бања Лука, фебруар 2017.

ИЗВЈЕШТАЈ О УКУПНОМ РЕЗУЛТАТУ
 у периоду од 01.01.2016. до 31.12.2016. године

(у КМ)

Опис	Напомена	2016.	2015.
Пословни приходи	4.1.	3.065.754	2.551.348
Остали пословни приходи		3.065.754	2.551.348
Пословни расходи	5.1.	2.301.943	1.939.004
Набавна вриједност продате робе			
Трошкови материјала, горива и енергије		22.445	20.347
Трошкови зарада, накнада и осталих личних расхода		380.677	340.495
Трошкови производних услуга		53.327	42.040
Трошкови амортизације и резервисања		1.687.953	1.433.503
Нематеријални трошкови		156.608	99.248
Трошкови пореза		933	690
Трошкови доприноса			2.681
Пословни добитак (губитак)	6.	763.811	612.344
Финансијски приходи	4.2.	9.471	17.472
Финансијски расходи		-	-
Пословни добитак (губитак) редовне активности	6.	773.282	629.816
Остали приходи	4.3.	354.557	469.513
Остали расходи	5.2.	1.124.100	1.090.495
Пословни добитак (губитак) прије опорезивања	6.	3.739	8.834
Текући и одложени порез на добит		-	-
Добит (губитак)	6.	3.739	8.834

Напомене на наредним странама
 чине саставни дио ових финансијских извјештаја

ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ

на дан 31.12.2016. године

(у КМ)

Опис	Напомена	31.12.2016.	31.12.2015.
АКТИВА			
Некретнине, постројења и опрема	7	240.681	242.745
Дугорочни финансијски пласмани	8	-	287.791
Залихе и дати аванси	9	39.800	-
Краткорочна потраживања	10	2.000	481.734
Готовински еквиваленти и готовина	11	1.490.182	757.958
Пословна актива		1.772.663	1.770.228
Ванбилансна актива	17	5.552.119	4.935.962
Укупна актива		7.324.782	6.706.190
ПАСИВА			
Вишак прихода над расходима	12	12.573	8.834
Дугорочне обавезе	13	275.442	263.111
Краткорочне финансијске обавезе	13	32.484	24.778
Добављачи и примљени аванси	14	4.136	5.288
Остале краткорочне обавезе	15	29.438	34.874
Пасивна временска разграничења	16	1.418.590	1.433.343
Пословна пасива		1.772.663	1.770.228
Ванбилансна пасива	17	5.552.119	4.935.962
Укупна пасива		7.324.782	6.706.190

Напомене на наредним странама
чине саставни дио ових финансијских извјештаја

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ
За период који се завршава на дан 31.12.2016. године

(у КМ)

<i>Врста промјене у капиталу</i>	<i>Напомена</i>	<i>Акумулисани вишак (мањак) прихода над расходима</i>	<i>Укупно</i>
Стање на дан 31.12.2014.	<i>12.</i>	(276.063)	(276.063)
Вишак (мањак) прихода над расходима исказан у билансу успјеха		8.834	8.834
Вишак (мањак) прихода над расходима исказан директно у капиталу		276.063	276.063
Стање на дан 31.12.2015.	<i>12.</i>	8.834	8.834
Вишак (мањак) прихода над расходима исказан у билансу успјеха		3.739	3.739
Стање на дан 31.12.2016.	<i>12.</i>	12.573	12.573

Напомене на наредним странама
чине саставни дио ових финансијских извјештаја

ИЗВЈЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

У периоду од 01.01.2016. до 31.12.2016. године

(у КМ)

Опис	2016.	2015.
Токови готовине из пословних активности		
Остали приливи из пословних активности	2.743.314	2.383.541
Одливи по основу исплата добављачима и дати ав.	(81.944)	(60.083)
Одливи по основу исплата радницима	(417.760)	(371.183)
Остали одливи из пословних активности	(1.518.713)	(1.303.450)
Нето прилив (одлив) готовине из пословних активности	724.897	648.825
Токови готовине из активности инвестирања		
Приливи по основу камата	7.327	264
Нето прилив (одлив) готовине из активности инвестирања	7.327	264
Токови готовине из активности финансирања		
Нето прилив (одлив) готовине из активности финансирања	-	-
Укупно приливи готовине	2.750.641	2.383.805
Укупни одливи готовине	(2.018.417)	(1.734.716)
Нето прилив (одлив) готовине	732.224	649.089
Готовина на почетку обрачуноског периода	757.958	108.869
Готовина на крају обрачуноског периода	1.490.182	757.958

Напомене на наредним странама
чине саставни дио ових финансијских извјештаја

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

1. Основне информације о фонду

Заштитни фонд Републике Српске (у даљем тексту: Фонд) је основан у складу са Законом о осигурању од одговорности за моторна возила и осталим обавезним осигурањима од одговорности (Службени гласник Републике Српске број 17/05, 102/09 – пречишћени текст), Закон о обавезним осигурањима у саобраћају (Сл. Гл. 82/15) и Одлуком о организовању Заштитног фонда Републике Српске.

Чланови Фонда су сва друштва за осигурање која у РС обављају осигурање од аутоодговорности, без обзира да ли им је регистровано сједиште у Републици Српској, или у Федерацији БиХ.

Циљ Фонда је плаћање одштете осигурања од грађанске одговорности које произлазе из саобраћајних незгода у случајевима предвиђеним Законом.

Скупштину Заштитног фонда чине овлашћена лица чланова чије право управљања је сразмерно учешћу у плаћању доприноса.

Чланови Управног одбора Фонда су:

1. Миленко Мишановић, предсједник, из Нешковић осигурања,
2. Сњежана Рудић, из Министарства финансија РС,
3. Ђуро Срдић, члан, из Дунав осигурања,
4. Дурмић Миломир, члан, из Дрина осигурања и
5. Бојана Војновић, члан, из Крајина осигурања

Комисију за штете током 2016.г. су чинили:

- Дијана Шврака – Дунав осигурање
- Милан Кресоја – Дрина осигурање
- Драгутин Јанковић – Винер осигурање,

Директор Фонда је Грујо Комљеновић.

Најзначајнији интерни акти Фонда су:

- Статут
- Правилник о организацији и систематизацији радних мјеста
- Правилник о поступку наплате регресног потраживања
- Правилник о рачуноводству
- Правилник о раду УО
- Правилник о рјешавању штета из аутоодговорности
- Правилник о резервисњу штета
- Финансијски план Фонда

На дан 31.12.2016. године, Фонд је запошљавао 7 радника.

2. Основе за састављање и презентацију финансијских извјештаја и коришћење процјењивања

2.1. Основе за презентацију

Финансијски извјештаји су састављени за период који се завршава на дан 31.12.2016. године и изражени су у конвертибилним маркама (КМ). Упоредне податке представљају ревидирани финансијски извјештаји за период који се завршавао на дан 31.12.2015. године.

Фонд је у састављању ових финансијских извјештаја примјењивало рачуноводствене политике образложене у напомени 3 уз финансијске извјештаје, које су засноване на рачуноводственим и пореским прописима Републике Српске.

Фонд води евиденцију и саставља финансијске извјештаје у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске и осталом примјењивом законском регулативом у Републици Српској и БиХ.

У складу са Законом, правна лица у Републици Српској треба да саставе и презентују финансијске извештаје у складу са релевантним законским и професионалним регулативама, које подразумевају Међународне рачуноводствене стандарде (ИАС), Међународне стандарде финансијског извјештавања (ИФРС), Кодекс етике за професионалне рачуновође и пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Одбор за међународне рачуноводствене стандарде (ИАСБ) и сва пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Међународна федерација рачуновођа (ИФАЦ).

У Републици Српској у примјени су стандарди, пратећа упутства и смјернице објављени до 29.10.2015. године.

Поред тога, приложени финансијски извештаји су састављени у формату прописаном Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике и Правилником о садржини и форми обрасца Извјештаја о промјенама на капиталу.

Функционална и извјештајна валута Друштва је Конвертибилна марка (КМ).

Пословне промјене настале у иностраној валути су прерачунате у КМ по званичном курсу Централне банке који је важио на дан пословне промјене.

Средства и обавезе исказане у иностраној валути на дан извјештаја о финансијском положају, прерачунати су у КМ по званичном курсу Централне банке који је важио на тај дан.

2.2. Коришћење процјењивања

Презентација финансијских извјештаја захтјева од руководства коришћење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вриједности средстава и обавеза и објелодањивање потенцијалних средстава и обавеза на дан састављања финансијских извјештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извјештаја, а будући стварни резултати могу се разликовати од процијењених износа.

3. Преглед значајних рачуноводствених политика

Рачуноводствене политике представљају посебна начела, основе, конвенције, правила и праксу, које је Заштитни фонд Републике Српске усвојио за припремање и приказивање финансијских извјештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања.

Рачуноводствене политике се односе на признавање, укидање признавања, мјерење и процјењивање средстава, потраживања, обавеза, прихода и расхода.

3.1. Некретнине постројења и опрема

Као некретнине, постројења и опрема признају се и подлежу амортизацији материјална средства која испуњавају услове за признавање прописане МРС 16 Некретнине, постројења и опрема, чији је корисни вијек трајања је дужи од годину дана и појединачна набавна цијена у вријеме набавке средства већа од просечне бруто зараде по запосленом у Републици Српској, према последњем објављеном податку Републичког органа надлежног за послове статистике.

Почетно мјерење некретнина, постројења и опреме који испуњавају кумулативно све услове за признавање као стално средство, врши се по набавној вриједности или по цијени коштања.

Накнадно мјерење након почетног признавања некретнина, постројења и опреме врши се по трошковном моделу из МРС 16 Некретнине, постројења и опрема, односно по набавној вриједности или цијени коштања, умањеној за исправке вриједности по основу кумулиране амортизације и обезврјеђења..

Када оцијени да накнадно мјерење некретнина, постројења и опреме по трошковном моделу није најприкладније за Фонд, управа може примјенити допуштени алтернативни поступак за накнадно мјерење некретнина, постројења и опреме по моделу ревалоризације из МРС 16 Некретнине, постројења и опрема, односно по поштеној вриједности на дан ревалоризације, умањеној за укупну накнадну амортизацију и укупне накнадне губитке због обезврјеђења.

Ревалоризација некретнина, постројења и опреме се врши онолико редовно колико је довољно да се исказани износ не разликује значајно од износа који би се утврдио да је примјењен поступак исказивања по поштеној вриједности на дан биланса стања.

Значајним одступањем исказане вриједности некретнине, постројења и опреме од вриједности која би се утврдила процјеном поштене вриједности сматра се одступање које је више од 5%.

Процјену поштене вриједности некретнина, постројења и опреме врши комисија за процјену вриједности некретнина, постројења и опреме коју образује директор Фонда. Предсједник те комисије мора бити професионално квалификовани процјењивач.

Приликом ревалоризације некретнине, постројења и опреме, ревалоризују се сва некретнина, постројења и опрема из групе којој то средство припада.

Ефекти процјене некретнина, постројења и опреме по поштеној вриједности књиже се сразмерно и на набавној вриједности и на исправци вриједности

Ревалоризациона резерва створена по основу ревалоризације некретнина, постројења и опреме преноси се на нераспоређену добит најкасније на дан отуђења средства. У току вијека употребе средства, са његове ревалоризационе резерве преноси се на нераспоређену добит ранијих година износ који одговара разлици између обрачунате годишње амортизације и амортизације која би била обрачуната да је за то средство вредновано по трошковном моделу.

Уколико процјена поштене вриједности некретнина, постројења и опреме покаже да је процјењена вриједност нематеријалног улагања мања од садашње вриједности признате у финансијским извјештајима на дан процјене негативни ефекти се признају у билансу успеха.

Амортизација некретнина, постројења и опреме врши се примјеном пропорционалног метода по амортизационим стопама прописаним пореским законодавством. Једном амортизоване некретнине, постројења и опрема не могу се поново амортизовати.

Приликом обрачуна амортизације некретнина, постројења и опреме користиће се стопе амортизације прописане Законом о порезу на добит Републике Српске.

Основицу за обрачун амортизације некретнина, постројења и опреме чини набавна вриједност.

Накнадни издатак који се односи на некретнину, постројење и опрему након његове набавке или завршетка увећава вриједност средства ако испуњава услове да се призна као стално средство, тј. ако је вијек трајања дужи од годину дана и ако је вриједност накнадног издатка виша од просечне бруто зараде по запосленом у Републици Српској, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике.

Накнадни издатак који не задовољава претходне услове исказује се као трошак пословања у периоду у којем је настао. Такође, ако је накнадни издатак настао претежно по основу рада, потрошног материјала и ситнијих резервних дијелова тај издатак се исказује као текући трошак одржавања.

За накнадни издатак који увећава вриједност некретнина, постројења и опреме коригује се набавна вриједност, у складу са одредбама Закона о порезу на добит Републике Српске.

Некретнине постројења и опрема која су, према МСФИ 5 Стална средства намјењена продаји и пословања која престају класификовани као средства намјењена продаји, на дан биланса исказују се као обртна средства и процјењују се по нижој вриједности између књиговодствене и фер (поштене) вриједности умањене за трошкове продаје.

Улагања на туђим основним средствима ради обављања дјелатности признају се и исказују се на посебном рачуну као основна средства под условом да су испуњени услови за признавање из става 1. овог члана. Амортизација улагања на туђим основним средствима врши се на основу процјењеног вијека коришћења који је утврђен уговором са власником тих средстава.

3.2. Дугорочни финансијски пласмани

У оквиру дугорочних финансијских пласмана исказују се учешћа у капиталу зависних правних лица, учешћа у капиталу повезаних правних лица и учешћа у капиталу других правних лица и дугорочне хартије од вриједности расположиве за продају. Такође, у оквиру дугорочних финансијских пласмана исказују се дугорочни кредити и зајмови зависним, повезаним и другим правним лицима, дугорочни кредити у земљи и иностранству, хартије од вриједности које се држе до доспећа, дугорочно орочена новчана средства код банака и остали дугорочни пласмани који обухватају плаћања по закљученим споразумима по регресним захтјевима која доспјевају за плаћање након једне године од датума финансијског извјештаја..

Наведени пласмани представљају финансијска средства која се приликом почетног признавања мјере по њиховој набавној вриједности која представља поштену вриједност надокнаде која је дата за њих. Трансакциони трошкови укључују се у почетно мјерење свих финансијских средстава.

Учешћа у капиталу придружених правних лица над чијим пословањем постоји значајан утицај (учешће у акцијама са правом гласа од 20% до 50%) и други услови дефинисани МРС 28 Рачуноводствено обухватање улагања у придружена Фонда мјере се према методу набавне вриједности или у складу са МРС 39.

Хартије од вриједности намјењени продаји исказују се по фер (поштеној) вриједности на дан састављања финансијских извјештаја.

Хартије од вриједности које се држе до доспећа исказују се по амортизованом трошку примјеном методе ефективне каматне стопе.

3.3. Краткорочна потраживања

Краткорочна потраживања обухватају потраживања од чланица, потраживања од регресних дужника на основу одлука, пресуда, споразума, рјешења и осталих потраживања према правним и физичким лицима. Признавање потраживања се врши на основу оригиналних одлука или рјешења, правоснажних пресуда надлежних судова, споразума и других исправа из којих јасно и аргументовано произилази основ и износ потраживања. Заштитни фонд Републике Српске је у обавези да у књиговодству обезбиједи аналитичку евиденцију потраживања по сваком потраживању и да стално прати плаћање и рочност преосталих потраживања.

У моменту утврђивања основа, односно исплате штете, регресна потраживања се евидентирају у ванбилансној евиденцији.

Краткорочни пласмани обухватају дате краткорочне кредите, хартије од вриједности, потраживања од регресних дужника, краткорочно орочене новчане депозите код банака и остале краткорочне пласмане са роком доспећа до годину дана од дана биланса.

Краткорочни пласмани се мјере и вреднују по номиналној вриједности издатка, односно одлива новчаних средстава у моменту настанка.

Ако се вриједност исказује у страниј валути, врши се прерачунавање у извјештајну валуту по курсу важећем на дан трансакције.

Промјене девизног курса од датума трансакције до датума наплате потраживања и/или пласмана исказују се као курсна разлике у корист прихода или на терет расхода.

Потраживања исказана у страниј валути на дан биланса прерачунавају се према важећем курсу, а курсне разлике признају се као приход или расход периода.

Уколико, према процјени руководства Фонда, постоји вјероватноћа немогућности наплате потраживања у признатом износу, врши се његов отпис на терет расхода периода за који се врши обрачун. Отпис потраживања се врши преко рачуна исправке вриједности потраживања, на којим се евидентирају до коначне наплате или процјене да се наплата неће моћи извршити. Заштитни фонд Републике Српске је у обавези извршити исправку потраживања оног тренутка када се процијени да је ненаплативост извјесна и документована, да се није успјело наплатити судским поступком или истеком законског рока застаријевања потраживања.

Индиректан отпис, односно исправка вриједности краткорочних потраживања и пласмана на терет расхода периода преко рачуна исправке вриједности врши се на основу процјене за свако појединачно потраживање и пласман.

Процјена наплативости сваког појединачног краткорочног потраживања и пласмана врши се најмање два пута годишње.

Одлуку о индиректном отпису, односно исправци вриједности потраживања од регресних дужника преко рачуна исправке вриједности на приједлог Комисије за процјену наплативости вриједности сваког појединачног потраживања, доноси Директор."

Обавезна је исправка вриједности потраживања уколико регресни дужник не плати три узастопне рате по закљученом споразуму о наплати регресног потраживања.

Директан отпис потраживања од регресних дужника на терет расхода периода се врши уколико је ненаплативост извјесна и документована, односно ако Фонд није успјело судским путем да изврши њихову наплату и потраживање је претходно било укључено у приходе Фонда.

Одлуку о директном отпису потраживања од регресних дужника на приједлог Комисије за отпис потраживања и краткорочних пласмана доноси Директор.

Уколико се у наредном периоду износ спорних потраживања повећа, разлика између претходно евидентраних сумњивих потраживања и новоутврђених сумњивих потраживања докњижава се на рачун сумњивих потраживања и врши се њихова исправка вриједности у додатном износу, уз задужење расхода.

Уколико се у наредном периоду износ сумњивих и спорних потраживања смањи, за разлику између претходно евидентраних сумњивих потраживања и новоутврђених сумњивих потраживања смањује се рачун сумњивих потраживања и за исти износ врши пренос на рачун прихода од укидања резервисања.

3.4. Готовина и еквиваленти готовине

Новац и новчани еквиваленти су новац на пословним рачунима Фонда, у благајни, непосредно уновчиве хартије од вриједности, депозити по виђењу, готовина, племенити метали и предмети од племенитих метала.

Новац и новчани еквиваленти обухватају :

- Хартије од вриједности обухватају непосредно уновчиве хартије од вриједности, уз безначајни ризик смањења вриједности. Уновчавање може да буде у домаћим или у страним средствима плаћања.
- Депозити по виђењу се презентују на посебним рачунима као новчана средства на жиро рачунима
- Уколико постоји два или више жиро рачуна, за сваки жиро рачун отвара се посебан рачун
- Благајна се презентује на посебном рачуну на коме се евидентирају уплате и исплате готовог новца
- Ако се у благајни поред готовог новца држе и друге вриједности, отварају се аналитички рачуни посебно за готов новац, а посебно за сваку врсту тих хартија.
- Девизни рачун исказује стање и промјене стања на девизном рачуну

Готовина обухвата готовину у благајни и депозите по виђењу.

Готовински еквиваленти су краткорочна, високоликвидна улагања која могу да се брзо конвертују у познате износе готовине, уз безначајан ризик од промјене вриједности.

Да би се једно улагање окарактерисало као готовински еквивалент, оно мора бити брзо замјенљиво за познати износ готовине и не смије да носи никакав значајни ризик од промјене вриједности.

Свака пословна промјена која гласи на страна средства плаћања прерачунава се у противвредност домаће валуте по средњем курсу Централне банка БиХ важећем на дан када је промјена настала..

Приликом прерачунавања упоређује се утврђена противвриједност домаће валуте са стањем које је исказано у књиговодству и утврђују се курсне разлике, које могу да буду позитивне или негативне. Оне се приказују као финансијски приходи или расходи.

За сваки појединачни девизни рачун који је отворен код одређене банке, за одређену валуту постоји посебан аналитички рачун.

Хартије од вриједности, депозити по виђењу и готовина процјењују се по номиналној вриједности. Племенити метали и предмети од племенитих метала процјењују се у висини вриједности изведене из цијене племенитих метала на свјетском тржишту.

Хартије од вриједности, депозити по виђењу и готовина у иностраној валути процјењује се по средњем курсу стране валуте на дан састављања финансијског извјештаја

3.5. Приходи

Приходи Заштитног фонда Републике Српске се признају у висини утврђених доприноса текућег периода и регресних потраживања укњижених на основу вјеродостојних исправа (правоснажних пресуда, закључених споразума и уплата по основу захтјева за плаћања). Приходи обухватају и приходе од укидања резервисања и других редовних и ванредних активности.

Приход представљају и остала примања по основу наплате отписаних потраживања, камата на орочена и неорочена средства, курсне разлике, као приходи од продаје основних средстава и слично.

Финансијски приходи обухватају приходе од камата на орочени новац у банкама у складу са уговореном каматном стопом и обрачунима од стране банака, приходе од камата на депозите по виђењу, приходе од камата по регресним потраживањима и позитивне курсне разлике по основу пословних трансакција у иностраној валути.

Остали приходи обухватају приходе од смањења обавеза и приходе од укидања резервисања и вреднују се и признају у складу са процјенама руководства о износу потребних краткорочних и/или дугорочних резервисања, односно према информацијама које се односе на престанак постојања раније евидентираних обавеза Фонда.

Осим претходних, у остале приходе се класификују и приходи од наплаћених потраживања за које је у претходним периодима извршен отпис на терет расхода..

Добитке чине:

- (а) добици по основу расходовања и продаје нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме, те добици по основу продаје сталних средстава намјењених отуђењу
- (б) добици по основу продаје учешћа у капиталу и хартија од вриједности;
- (ц) вишкови;
- (д) остали непоменути добици.

Добици по основу расходовања и продаје нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме представљају приход од продаје умањен за неотписану вриједност и додатне трошкове расходованих и отписаних нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме.

Добици по основу продаје учешћа у капиталу и хартија од вриједности исказују више остварен износ прихода од продаје учешћа и хартија од вриједности у односу на њихову књиговодствену вриједност.

Вишкови обухватају вишкове средстава који се утврде на основу редовног или ванредног пописа.

Приходи од усклађивања вриједности имовине обухватају позитивне ефекте промјене поштене (фер) вриједности нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме.

Свако повећање књиговодствене вриједности средства изнад износа који би био утврђен за то средство да у претходним годинама није признат губитак због обезврјеђења, сматра се ревалоризацијом, која се књижи у корист рачуна Ревалоризационе резерве. Према томе, укидање исправке вриједности по основу

обезвређења средства признаје се као приход у билансу успјеха када се средства процјењују по моделу набавне вриједности.

3.6. Расходи

Расходи обухватају трошкове који проистичу из уобичајених активности Фонда (пословне и финансијске расходе), губитке и расходе од усклађивања вриједности сталне имовине.

Трошкови који проистичу из уобичајених активности Фонда укључују трошкове материјала и друге пословне расходе (трошкови осталог материјала, производне услуге, резервисања, амортизација, нематеријални трошкови, порези и доприноси правног лица независни од резултата, бруто зараде и остали лични расходи), независно од момента плаћања.

Губици представљају друге ставке које задовољавају дефиницију расхода и могу, али не морају, да проистекну из уобичајених активности Фонда. Губици представљају смањења економских користи и као такви нису по својој природи различити од других расхода.

Губици се приказују на нето основи, након умањења за одговарајуће приходе.

Расходи се мјере, вреднују и признају у финансијским извјештајима када дође до пораста обавеза или смањења средстава.

Пословне расходе чине :

- Трошкови материјала ;
- Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи;
- Трошкови производних услуга ;
- Трошкови амортизације и резервисања ;
- Нематеријални трошкови.

Трошкови материјала на датум биланса исказују се као трошкови у висини набавне вриједности утрошених материјала . Ради се о трошковима чији се износи књижени на рачунима ове групе могу укључити у цијену коштања услуга.

Трошкови материјала обухватају :

- (а) Трошкове потрошног материјала;
- (б) Трошкове канцеларијског материјала
- (ц) Трошкове осталог материјала;
- (д) Трошкове горива и енергије .
- (е) Трошкове ауто гума и ситног алата и инвентара који се једнократно отписују

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи обухватају бруто трошкове по основу обрачунатих зарада, накнада зарада и других примања запослених, као и трошкове по основу обрачунатих накнада по уговорима са физичким лицима.

Остале личне расходе чине примања запосленог по основу накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада у висини утврђеној општим актом или законом, топли оброк, регрес, зимница, као и примања по основу одласка у пензију, солидарне помоћи, јубиларне награде и сл. у бруто износива обрачунатим у складу са општим актима и законским оквиром који регулише ова питања.

Трошкови услуга се вреднују у висини исказаној на фактури добављача или неком другом документу по основу којих се врши признавање ових трошкова.

Ове трошкове чине:

- (а) Трошкови ПТТ услуга;
- (б) Трошкови транспортних услуга;
- (ц) Трошкови услуга одржавања;
- (д) Трошкови закупнина;
- (е) Трошкови рекламе и пропаганде;
- (ф) Трошкови комуналних услуга,

Трошкови амортизације и резервисања за материјалне трошкове чине трошкови амортизације нематеријалних улагања, основних средстава и трошкови резервисања у складу са рачуноводственим политикама.

Ове трошкове чине:

- а) Трошкови амортизације;
- б) Трошкови резервисања за примања запослених,
- ц) Трошкови резервисања по судским споровима и резервисања за настале пријављене и непријављене штете
- д) Остала дугорочна резервисања.
- е) Трошкови редовних штета текуће године

Трошкови амортизације представљају трошкове амортизације нематеријалних улагања и основних средстава обрачунате према рачуноводственим процјенама, у корист одговарајућих аналитичких рачуна исправке вриједности нематеријалних улагања и основних средстава.

Нематеријални трошкови обухватају :

- (а) Трошкове непроизводних услуга;
- (б) Трошкове репрезентације;
- (ц) Трошкове премија осигурања;
- (д) Трошкове платног промета;
- (е) Трошкове чланарина;
- (ф) Трошкове пореза;
- (г) Трошкове доприноса;
- (х) Остале нематеријални трошкови.

Трошкови непроизводних услуга су: трошкови службених путовања, здравствених и адвокатских услуга, трошкови ревизије, консалтинга, стручног образовања и усавршавања запослених, услуге обезбеђења, услуге одржавања просторија и др..

Трошкови репрезентације обухватају издатке за репрезентацију укључујући и вриједност сопствених производа, робе и услуга.

Трошкови премија осигурања чине трошкови премије осигурања: основних средстава, залиха, потраживања и других средстава Фонда од одговорности према трећим лицима, средстава у транспорту, запослених од посљедица несрећних случајева (колективно осигурање) и премије за обавезно осигурање лица и остале премије осигурања за имовину и одговорност према трећим лицима.

Трошкови платног промета обухватају провизије и друге накнаде за услуге банака, трошкове у вези са гаранцијама и авалима и трошкове у вези са коришћењем кредита преко банака.

Трошкови пореза обухватају трошкове пореза на имовину, пореза на употребу, држање и ношење добара, накнаду за коришћење вода, накнаду за кориштење шума и друге порезе који имају карактер трошкова, а чија висина не зависи од пословног резултата.

Трошкови такса обухватају трошкове судских, административних, комуналних и републичких такса.

Остали нематеријални трошкови обухватају трошкове накнада за телевизијско извлачење награда, трошкове централног регистра хартија од вриједности и остале трошкове који нису претходно класификовани.

Финансијске расходе чине камате и други расходи који настају у вези са финансирањем из туђих извора, као и камате настале по основу судских спорова и закашњења у плаћању, негативне курсне разлике и остали финансијски расходи.

Расходи камата су износи обрачунатих камата по обавезама који се односе на обрачунски период. То могу бити уговорене камате по кредитима из дужничко повјерљачких односа, затезне камате, камате за неизмирене обавезе по основу обрачунатих пореза и доприноса као и камате које се плаћају у иностраној валути (уговорене и затезне) и друге камате.

Негативне курсне разлике су расходи који се појављују у следећим ситуацијама:

- када се девизна обавеза плаћа по курсу који је виши од оног који је важио на дан када је обавеза настала,
- када се девизно потраживање наплаћује по курсу који је нижи од курса који је важио на дан када је потраживање настало.
- када Фонд располаже девизним средствима и девизним потраживањима и на датум биланса дође до пада курса валуте у којој су исказана та средства,
- када Фонд располаже девизном обавезом и на датум биланса дође до пораста курса валуте у којој је исказана та обавеза.
- разлика код обрачунског курса фонда добитака за игру ЛОТО

Признавање негативних курсних разлика врши се у складу са одредбама МРС 21 – Учинци промјена курсева размене страних валута.

Губици

Губитке чине:

- (а) Губици по основу расходовања и продаје нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме;
- (б) Губици по основу продаје учешћа у капиталу и хартија од вриједности;
- (ц) Мањкови;
- (д) Расходи по основу отписа и исправке вриједности потраживања;
- (е) Губици по основу продаје сталних средстава намијењених отуђењу
- (ф) Остали непоменути расходи.

Губици по основу расходовања и продаје нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме представљају неотписану вриједност и додатне трошкове расходованих и отписаних нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме који нису покривени приходом од продаје.

Губици по основу продаје учешћа у капиталу и хартија од вриједности исказују мање остварен износ прихода од продаје учешћа и хартија од вриједности у односу на њихову књиговодствену вриједност.

Мањкови обухватају мањкове средстава који се утврде на основу редовног или ванредног пописа.

Расходи по основу отписа и исправке вриједности потраживања су расходи чија је ненаплативост документована. На овом рачуну исказују се расходи по основу отписивања и исправке вриједности потраживања због принудног поравнања, ванпарничног поравнања, наступања застарјелости коначне судске одлуке или другог коначног управног акта, као и у другим случајевима за које Фонд посједује вјеродостојне документе о ненаплативости или процјени извјесности наплативости потраживања.

Остали непоменути расходи су расходи настали по основу казни за привредне преступе и прекршаје и уговорене казне и пенали (ови расходи се према Закону о порезу на добит не признају у пореском билансу), накнаде штета трећим лицима, издатака за хуманитарне, културне, здравствене, образовне, научне и вјерске намјене, за заштиту човјекове средине и за спортске намјене.

Расходи по основу обезвређења имовине

Обезвријеђена средства су она која реално вриједе мање него што им је садашња вриједност у књиговодству. Обезвређење може бити потпуно или дјелимично и може настати као посљедица наглих и трајних губитака вриједности појединих дијелова имовине због тржишних околности или умањења вриједности имовинских дијелова због наглих промјена у техничко–технолошким карактеристикама,

Приликом годишњих пописа врши се процјена и доносе одлуке о вриједносном усклађивању за ону имовину за коју информације (спољне и интерне) упућују на то да је није могуће повратити (продати, наплатити) у току редовног пословања, него се мора накнадити из текућег резултата по цијену исказивања губитка. Обезвређење средстава уређује МРС 36 – Обезвређење средстава.

Обезвређење имовине се може односити на :

- (а) Обезвређење нематеријалних улагања;
- (б) Обезвређење некретнина, постројења и опреме;
- (ц) Обезвређење дугорочних финансијских средстава и других хартија од вриједности расположивих за продају;

Обезвређење нематеријалних улагања се проводи у складу са начелима дефинисаним у оквиру МРС 36 – Обезвређење средстава. Нематеријалним улагањима сматрају се: улагања у развој, концесије, патенте, лиценце и слична права, трајно право кориштења земљишта укључујући и наведена улагања у припреми.

Разлику до износа који се може повратити (књиговодствена вриједност минус нето продајна вриједност умањена за трошкове продаје) признаје се као расход по основу обезвређења нематеријалних улагања.

Обезвређење некретнина, постројења и опреме врши се у складу са МРС 36 – Обезвређење средстава на која се приликом почетних улагања примењује МРС 16.

Према методу трошка из МРС 16 након што се призна као основно средство, некретнина, постројења и опрема вреднују се и признају по набавној вриједности или по цијени коштања умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и укупан износ губитака због обезвређења.

Према методу ревалоризације из МРС 16, некретнине, постројења и опрема вреднују се и признају по ревалоризованом износу који изражава њихову поштену вриједност на дан ревалоризације, умањеној за укупан износ исправке вриједности по основу амортизације и укупан износ исправки вриједности по основу губитка због обезвређења.

Обезвређење дугорочних финансијских пласмана и других хартија од вриједности расположивих за продају врши се у складу са МРС 39 – Финансијски инструменти .

3.7. Резервисања

Дугорочна резервисања обухватају сва резервисања за трошкове и ризике, која се признају и вреднују у складу са захтјевима дефинисаним у складу са МРС-37. Према дефиницији из МРС-37 резервисање је обавеза (законска или изведена) која постоји на дан биланса, али има неизван рок доспјећа или износ. Резервисања представљају пример билансне позиције која се не може егзактно вредновати, већ се вреднује процјеном или на основу искуства из претходних година.

Признавање резервисања врши се на основу три критеријума која су напријед наведена и морају да буду испуњена да би се извршило резервисање.

Да би се обавеза квалификовала за признавање резервисања, мора да постоји не само текућа обавеза, већ и вјероватноћа одлива ресурса за измирење те обавезе. Одлив средстава или неки други догађај сматра се вјероватним када је вјероватније да ће догађај настати него да неће. Када постоји одређени број сличних обавеза вероватноћа да ће одређени одлив бити захтјеван за измирење утврђује се процјењивањем врсте обавеза у цјелини. У случају да се износ резервисања не може поуздано процјенити, а прва два услова за признавање су испуњена, резервисање се не признаје, а таква обавеза је потенцијална обавеза коју је потребно објелоданити.

Износ резервисања треба да буде износ најбоље процјене издатака потребних да би се измирила садашња обавеза на датум биланса стања. При томе се користе претходна искуства по истом или сличном основу и узимају у обзир све друге познате околности и доступне информације које могу да утичу на настајање и стварну висину будуће обавезе.

Да би резервисања била призната, потребно је да се заснивају на вјеродостојној књиговодственој документацији или процјени извршеној од стране стручних лица.

Резервисања се морају преиспитати најмање на дан сваког биланса стања и то тако да одражавају најбољу садашњу процјену. Послије преиспитивања резервисања врше се корекције према новој процјени. Уколико резервисање не задовољава услове за признавање укида се у корист прихода, што је у складу са МРС-8 промјена рачуноводствене процјене.

Фонд у финансијским извјештајима мјери, вреднује и признаје:

- резервисања за штете у редовном поступку
- резервисања за штете у судским споровима
- резервисања за настале а непријављене штете
- резервисања у вези са примањима запослених и
- друга резервисања која задовољавају услове из МРС-37

Резервисања за штете у редовном поступку врши комисија Фонда за све захтјеве за накнаду штете који су запримљени а нису окончани до краја обрачунског периода.

Резервисања по основу судских спорова се мјере и вреднују према процјени стручних служби и комисије Фонда о могућим резултатима, односно извјесности да ће судски спорови бити ријешени на терет Фонда.

Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених су дугорочна резервисања по основу бенефиција као што су отпремнине приликом одласка у пензију, јубиларне награде и друге обавезе према запосленима, које се исплаћују у складу са стеченим правима у току трајања и након престанка запослења. Потреба резервисања за накнаде запосленима које ће бити исплаћене у будућности проистичу из чињенице да су те накнаде посљедица текућег рада или неког другог прошлог догађаја и да их треба исказати као трошак у години у којој је рад извршен, а не у години када се исплаћује накнада.

Резервисања у вези са примањима запослених и резервисања за непријављене настале штете се мјере и вреднују на основу процјене извршене од стране стручних процјенилаца – актуара.

Дугорочна резервисања за трошкове прате се по врстама, а њихово укидање књижи се у корист Прихода од укидања дугорочних резервисања.

3.8. Дугорочне и краткорочне финансијске обавезе

Дугорочне обавезе су све обавезе које доспијевају у року дужем од годину дана од дана биланса. Дугорочним обавезама се сматрају и каматносни обавезе које служе за дугорочно финансирање обртног капитала и које не доспијевају за измирење у периоду дужем од 12 мјесеци. Дио тих дугорочних обавеза за које се утврди да доспијевају за измирење у року до годину дана од дана биланса, исказују се на посебним рачунима као краткорочне обавезе..

Дугорочне обавезе обухватају:

- дугорочни кредити и зајмови,
- дугорочни лизинг
- дугорочно одложене пореске обавезе
- дугорочне обавезе за ренте

Дугорочни кредити обухватају обавезе по основу примљених дугорочних кредита од банака и зајмова од правних лица за које је уговорен рок враћања у периоду дужем од годину дана од датума биланса. Мјерење, вредновање и признавање обавеза врши се на основу података о износу главнице из плана отплате који је обично саставни дио уговора. Обрачунате камате из плана отплате евидентирају се као трошак периода на који се односе.

Лизинг се класификује као финансијски лизинг уколико се њим суштински преносе сви ризици и користи повезани са власништвом.

Фонд у финансијским извјештајима мјери, вреднује и признаје финансијски лизинг као средство и обавезу у билансу стања, у износу који је на почетку трајања лизинга једнак фер вриједности средстава која су предмет лизинга, или по садашњој вриједности минималних плаћања за лизинг, ако је она нижа.

Дугорочни финансијски лизинг обухвата обавезе по овом основу за преосталу отплату главнице која доспјева за плаћање у року дужем од 12 мјесеци од дана биланса.

Дугорочно одложене пореске обавезе се мјере, вреднују и признају по номиналној вриједности на основу посебног акта пореских органа којим је извршено пролонгирање плаћања пореских обавеза или на основу обрачуна сачињених на основу законских одредаба које омогућавају таква одложена плаћања.

Дугорочне обавезе за ренте се односе на дио дугорочних обавеза за исплате ренте физичким лицима по судским преудама.

Дугорочне обавезе у страној валути на дан билансирања исказују се у домаћој валути по средњем курсу Централне банке БиХ који важи последњег дана обрачунског периода. Курсне разлике које настају у току пословања признају се као приход или расход периода у ком су настале.

Краткорочне финансијске обавезе обухватају обавезе по кредитима и зајмовима, хартијама од вриједности и остале краткорочне обавезе које доспијевају у року до годину дана од датума биланса.

Краткорочне финансијске обавезе обухватају:

- краткорочне кредите од банака и краткорочне зајмове од осталих правних лица са роком доспијећа до годину дана,
- дио дугорочних кредита који доспијева до једне године по ануитетима, односно по отплатама дугорочних кредита и зајмова које доспијевају за плаћање у року до годину дана од дана билансирања.
- Дио дугорочних обавеза за исплате ренти које доспијевају до једне године од дана биланса

Краткорочне финансијске обавезе се мјере, вреднују и признају у финансијским извјештајима у висини номиналних износа који проистиче из пословних и финансијских трансакција.

3.9. Остале краткорочне обавезе из пословања

Обавезе из пословања представљају краткорочне обавезе из редовне дјелатности за које се очекује да ће бити измирене у току уобичајеног пословног циклуса и признају се у моменту настанка, а не у моменту плаћања.

Обавезе из пословања обухватају :

- примљени аванси, депозити и кауције,
- добављачи у земљи и иностранству,
- обавезе за плате, порезе и доприносе,
- обавезе за порез на добит,

- обавезе за остале порезе и
- друге обавезе.

Примљени аванси, депозити и кауције исказују унапријед наплаћене износе по основу примљених средстава прије извршеног промета као и примљене депозите и кауције.

Добављачи у земљи и иностранству обухватају фактурисане обавезе по основу набавке нематеријалне имовине и материјалних добара (залихе и основна средства) као и по основу примљених услуга и добара вредноване и признате на основу рачуна добављача.

Обавезе за зараде и накнада зарада обухватају обавезе за нето зараде и накнаде зарада (топли оброк, превоз, регрес итд...) радницима, вредноване по номиналној вриједности, према обрачуним сачињеним у складу са закљученим уговорима о раду, интерним актима којима је регулисана ова област и законодавним оквиром.

Обавезе за порезе, доприносе, друге дажбине и остале порезе обухватају порезе и доприносе који се по одбитку обрачунавају на зараде и накнаде зарада и остале исплате физичим лицима и члановима УО, исказане на рачуну трошкови зарада и накнада зарада у бруто износу. Ови рачуни се воде аналитички према врстама доприноса. Ове обавезе се вреднују и признају по номиналној вриједности на основу извршених мјесечних обрачуна.

Друге обавезе обухватају различите обавезе и то:

- обавезе по основу камата и трошкова финансирања,
- обавезе према запосленима,
- обавезе према члановима управног и надзорног одбора,
- обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима и
- остале обавезе.

Обавезе по основу камата и трошкова финансирања обухватају обавезе по основу расхода камата и осталих финансијских расхода. На овом рачуну се презентују обрачунате уговорене и затезне камате, осим камата по кредитима за које је уговорено да се периодично обрачунавају и приписују главници. Обрачунате камате по таквим кредитима књиже се у корист рачуна на којем је исказан кредит.

На дан билансирања на овом рачуну морају се исказати обрачунате камате (доспеле и недоспеле) које нису плаћене, обзиром да обавезе за камате испуњавају услове да буду признате као садашње обавезе и буду исказане у финансијским извјештајима.

Обавезе за камате се мјере и вреднују по номиналној вриједности према обрачунима извршеним од стране банака у складу са закљученим уговорима.

Обавезе према запосленима обухватају нето обавезе према запосленима по разним основама, као што су :

- накнада трошкова запосленима на службеном путу (накнада за исхрану, дневнице, путне трошкове, трошкове ноћења и сл.)
- накнада за смјештај и исхрану на терену ако се исплаћује запосленом,
- накнада трошкова превоза на рад и са рада,
- накнада за коришћење сопственог аутомобила у службене сврхе,
- отпремнина запосленом за чијим је радом престала потреба,

- једнократних накнада у складу са социјалним програмом,
- јубиларних награда,
- помоћи у случају смрти запосленог или члана његове породице,
- солидарне помоћи за случај дуже или теже болести, здравствене рехабилитације, наступа теже инвалидности запосленог или члана његове породице,
- солидарне помоћи запосленом за ублажавање посљедица елементарних непогода или других ванредних догађаја,
- обавезе за обуставе од зарада и
- других обавеза.

Обавезе према члановима управног одбора обухватају обавезе по основу примања чланова управног одбора у складу са актима Фонда и законодавним оквиром који се односи на ову област.

Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима обухватају обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима. На овом рачуну исказују се обавезе за нето накнаде по основу:

- уговора о дјелу,
- уговора о ауторству,
- уговора о привременим и повременим пословима,
- уговора о посредовању,
- уговора о допунском раду,
- других уговора уз накнаду.

Обавезе за остале порезе и друге дажбине обухватају порезе и друге дажбине који се накнађују непосредно на терет трошкова, као што су порез на имовину, накнада за коришћење воде, шума, накнада за уређење грађевинског земљишта, порез на употребу, држање и ношење добара, обавезе за остале посебне накнаде и обавезе за остале порезе, царине и дажбине.

Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине обухватају порезе и доприносе обрачунате по основу:

- уговора о дјелу,
- уговора о ауторству,
- уговора о привременим и повременим пословима обавезе по основу отпремнина запосленом за чијим је радом престала потреба,
- обавезе по основу једнократне накнаде у складу са социјалним програмом,
- обавезе по основу јубиларних награда,
- обавезе по основу помоћи у случају смрти запосленог, члана његове породице или пензионисаног радника,
- обавезе по основу солидарне помоћи за случај дуже и теже болести, здравствене рехабилитације, наступа теже инвалидности запосленог или члана његове породице,
- обавезе по основу солидарне помоћи запосленом за ублажавање посљедица елементарних непогода или других ванредних догађаја,
- обавезе по основу других прихода физичких лица.
- остале непоменуте обавезе

3.10 Пасивна временска разграничења

Пасивна временска разграничења обухватају:

- унапријед обрачунате трошкове,
- обрачунате приходе будућег периода,
- примљене донације,
- резервисања за судске спорове
- резервисања за настале непријављене штете
- резервисања за редовне штете
- резервисања за накнаде запосленим
- остала активна временска разграничења.

Унапријед обрачунати трошкови обухватају трошкове који терете текући обрачунски период, а нису фактурисани као што су обрачунати трошкови закупнине, гријања, обрачунате камате, осигурање и остали трошкови за које није примљена фактура у периоду на који се односе.

Обрачунати приходи будућег периода обухватају наплаћене или обрачунате приходе у текућем периоду који се односи на наредни обрачунски период.

Примљене донације обухватају примљене донације и државна давања у складу са МРС 20.

У складу са МРС 20, државна додјелјивања су помоћ државе у облику преноса средстава правном лицу по основу прошлих или будућих испуњења одређених услова који се односе на пословање правног лица. Државна помоћ је поступак државе којим обезбеђују економске користи за поједина правна лица или групу правних лица која испуњавају одређене критеријуме. Државна додјелјивања признају се као приход за периоде који су потребни да се повежу са односним трошковима за чије надокнађивање су предвиђена.

Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених су резервисања по основу бенефиција као што су отпремнине приликом одласка у пензију, јубиларне награде и друге обавезе према запосленима, које се исплаћују у складу са стеченим правима у току трајања и након престанка запослења. Потреба резервисања за накнаде запосленима које ће бити исплаћене у будућности проистичу из чињенице да су те накнаде посљедица текућег рада или неког другог прошлог догађаја и да их треба исказати као трошак у години у којој је рад извршен, а не у години када се исплаћује накнада.

Резервисања по основу судских спорова се мјере и вреднују према процјени стручних служби Фонда о могућим резултатима, односно извјесности да ће судски спорови бити ријешени на терет Фонда.

Резервисања у вези са примањима запослених и резервисања за настале пријављене и непријављене штете се мјере и вреднују на основу процјене извршене од стране стручних служби, процјениоца – актуара.

Приликом признавања пасивних временских разграничења неопходно је тачно одредити временски период у којем ће настати престанак његовог признавања, тј. када ће се признати приходи уз смањење пасивног временског разграничења

3.11. Ванбилансне евиденције

Ванбилансе евиденције обухватају потраживања од регресних дужника по покренутом, а незавршеним судским споровима и потраживања за које нису још закључени споразуми о наплати.

Након добијања правоснажне пресуде или закључења споразума о наплати са регресним дужником, потраживање се укида из ванбилансних евиденција и преноси у биланс.

3.12. Промјена рачуноводствене политике

Фонд досљедно одабира и примјењује своје рачуноводствене политике за сличне трансакције, друге догађаје и околности у складу са овим Правилником, осим ако одређени Стандард или Тумачење посебно не захтјева или дозвољава категоризацију ставки за које би могле бити адекватне различите политике. Ако Стандард или Тумачење захтјева или дозвољава такву категоризацију, одговарајућа рачуноводствена политика се досљедно бира и примјењује за сваку категорију.

Фонд мијења рачуноводствену политику само ако:

- (а) је та промјена прописана Стандардом или Тумачењем или
- (б) та промјена доводи до тога да финансијски извјештаји пружају поузданије и релевантније информације о ефектима трансакција, других догађаја или околности на финансијску позицију, финансијске перформансе или токове готовине Фонда.

Када се промјена рачуноводствене политике примјени уназад, Фонд врши кориговање почетног стања сваке компоненте на коју промјена утиче и то за најранији презентовани претходни период и остале упоредне износе објелодањене за сваки презентовани претходни период као да је нова рачуноводствена политика била примјењивана одувјек, изузев ако је неизводљиво да се одреде било ефекти који се односе на одређени период, било кумулативни ефекат промјене.

Када је неизводљиво утврдити ефекте промјене рачуноводствене политике из одређеног периода на упоредне информације за један или више презентованих претходних периода, Друшво примјењује нову рачуноводствену политику на књиговодствене вриједности средстава и обавеза од почетка најранијег периода за који је ретроспективна примена изводљива, што може бити текући период, те врши одговарајуће кориговање почетног стања сваке компоненте капитала на коју се промјена одражава за тај период.

3.13. Промјена рачуноводствених процјена

Као резултат неизвјесности својствених пословних активностима, многе ставке у финансијским извјештајима се не могу прецизно одмјерити, већ се само могу процијенити. Процјена подразумјева просуђивање засновано на последњим доступним, поузданим информацијама.

Коришћење разумних процјена је суштински дио процеса састављања финансијских извјештаја и не умањује њихову поузданост. Процјена ће можда морати да се ревидира ако се измијене околности на којима се процјена заснивала или услед

нових информација или накнадно стеченог искуства. По својој природи, ревидирање процјене не односи се на претходне периоде и не представља корекцију грешке

Признавање ефекта промјене рачуноводствене процјене се врши унапријед, њеним укључивањем у добитак или губитак у:

- (а) периоду промјене, ако промјена утиче само на тај период или
- (б) периоду промјене и наредним периодима, ако промјена утиче на обоје.

У мјери у којој промјена рачуноводствене процјене узрокује промјену у средствима и обавезама, или се односи на неку ставку капитала, треба извршити њено признавање кориговањем књиговодствене вриједности одговарајуће ставке средства, обавезе или капитала у периоду промјене.

3.14. Грешке

Грешке се могу појавити везано за признавање, одмјеравање, презентацију или објелодањивање елемената финансијских извјештаја. Финансијски извјештаји нису у складу са МСФИ ако садрже било материјално значајне грешке било безначајне/нематеријалне грешке које су направљене намјерно, у циљу постизања одређене презентације финансијске позиције, финансијских перформанси и токова готовине Фонда. Потенцијалне грешке текућег периода откривене у том периоду се исправљају прије него што финансијски извјештаји буду одобрени за објављивање. Међутим, материјално значајне грешке се понекад открију тек у каснијем периоду и те грешке из претходног периода се исправљају у упоредним информацијама презентованим у финансијским извјештајима за тај каснији период.

Грешка из претходног периода се исправља уназад преправљањем података изузев ако је неизводљиво утврдити било ефекте који се односе на одређени период или кумулативни ефекат грешке.

Када је неизводљиво утврдити ефекте грешке из одређеног периода на упоредне информације за један или више презентованих претходних периода, Фонд преправља почетна стања средстава, обавеза и капитала за најранији период за који је ретроспективно преправљање података изводљиво (што може бити текући период).

Када је на почетку текућег периода неизводљиво утврдити кумулативни ефекат неке грешке на све претходне периоде, Фонд преправља упоредне информације како би се грешка исправила унапред од најранијег датума за који је то изводљиво.

Исправка накнадно установљених материјално значајних грешака врши се преко рачуна нераспоређене добити из ранијих година, односно нераспоређеног губитка ранијих година.

Накнадно установљене грешке које нису материјално значајне исправљају се на терет расхода, односно у корист прихода текућег периода.

Изостављања или погрешна исказивања ставки су материјална (значајна) ако би она, појединачно или заједно, могла да утичу на економске одлуке корисника донијете на основу финансијских извјештаја Фонда. Материјалност (значајност) зависи од величине и природе изостављене или погрешно исказане ставке која се процјењује у конкретним околностима. Величина и природа ставке или њихова комбинација могу бити одлучујући фактор.

Материјално значајном грешком сматра се грешка која у појединачном износу или у кумулативном износу са осталим грешкама задовољава било који од следећих критерија:

- (а) да је у појединачном износу или у кумулативном износу са осталим грешкама већа од 1,00 % просјечне вриједности имовине.
- (б) да је у појединачном износу или у кумулативном износу са осталим грешкама већа од 1,00 % укупних прихода.

4. Приходи**4.1. Пословни приходи**

(у КМ)

Опис	2016.	2015.
Приходи од доприноса - фонд за накнаду штете	1.808.566	1.381.401
Приходи од чланарина - финансирање рада ЗФ	551.166	516.400
Приходи од доприноса	2.359.732	1.897.801
Приходи од регреса - потраживања текуће године	700.988	653.547
Приходи од регреса - потраживања ранијих година	5.034	-
Приходи од регреса	706.022	653.547
Остали пословни приходи	-	-
Укупно пословни приходи	3.065.754	2.551.348

Допринос Заштитном фонду Републике Српске одређује Агенција за осигурање Републике Српске, на основу Закона о друштвима за осигурање, Закона о осигурању од одговорности за моторна возила и осталим обавезним осигурањима од одговорности и Одлуке о начину утврђивања и обрачуна доприноса Заштитном фонду Републике Српске.

Приходи од регреса се односе на склопљене споразуме о наплати регресних потраживања у ратама и правоснажне пресуде судова.

4.2. Финансијски приходи

(у КМ)

Опис	2016.	2015.
Приходи од камата	9.471	17.472
Остали финансијски приходи	-	-
Укупно финансијски приходи	9.471	17.472

4.3. Остали приходи

(у КМ)

Опис	2016.	2015.
Наплаћена отписана потраживања	70.991	25.253
Приходи од смањења обавеза, укидања резервисања и остали непоменути приходи	283.566	444.260
Укупно остали приходи	354.557	469.513

5. Расходи

5.1. Пословни расходи

	(у КМ)	
Опис	2016.	2015.
Трошкови канцеларијског и осталог материјала	9.854	8.301
Утрошена горива и енергије	12.591	12.046
Трошкови материјала, горива и енергије	22.445	20.347
Трошкови бруто зарада и накнада зарада	293.331	242.914
Трошкови бруто накнада члановима УО	81.592	92.404
Остали лични расходи	5.754	5.177
Трошкови зарада и осталих личних расхода	380.677	340.495
Трошкови производних услуга	53.327	42.040
Трошкови амортизације	10.751	12.461
Трошкови резервисања	1.677.202	1.421.042
Трошкови амортизације и резервисања	1.687.953	1.433.503
Нематеријални трошкови	156.608	99.248
Трошкови пореза	933	690
Трошкови доприноса	-	2.681
Укупно пословни расходи	2.301.943	1.939.004

Остали лични расходи се односе на накнаде трошкова службених путовања, трошкове превоза у јавном саобраћају и трошкове бруто накнада по уговорима о повременим и привременим пословима.

Трошкови производних услуга се, у највећем дијелу односе на трошкове поштанских и телефонских услуга.

Преглед трошкова и резервисања за штете је дат у сљедећој табели:

Опис	2016.	2015.
Трошкови за редовне штете текуће године	1.009.700	907.561
Трошкови судских спорова текуће године	25.976	2.574
Резервисања за штете у току текуће године	549.540	441.832
Трошкови изгубљених регресних тужби	-	12.814
Трошкови реосигурања по штетама	15.215	14.400
Одступања ос резервисања	30.888	23.767
Трошкови за ренте	44.553	17.711
Трошкови резервисања за бруто плате	1.330	383
Укупно трошкови резервисања	1.677.202	1.421.042

Резервисања за ренте, резервисања по МРС 19 – Примања запослених и резервисања за непријављене настале штете врше се на основу обрачуна овлашћеног актуара.

Нематеријални трошкови се односе на трошкове непроизводних услуга, административне и судске таксе, трошкове репрезентације и угоститељских услуга,

трошкове платног промета и премије осигурања. Трошкови пореза се односе на накнаду за коришћење вода и порез на имовину.

6. Резултат пословања

(у КМ)

Опис	2016.	2015.
Пословни приходи	3.065.754	2.551.348
Пословни расходи	(2.301.943)	(1.939.004)
Пословни добитак (губитак)	763.811	612.344
Финансијски приходи	9.471	17.472
Финансијски расходи	-	-
Нето ефекат финансирања	9.471	17.472
Остали приходи	354.557	469.513
Остали расходи	(1.124.100)	(1.090.495)
Ефекат осталих прихода и расхода	(769.543)	(620.982)
Вишак (мањак) прихода над расходима прије опорезивања	3.739	8.834
Порез на добит 10%	-	-
Вишак (мањак) прихода над расходима	3.739	8.834

7. Некретнине, постројења и опрема

(у КМ)

Опис	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења и опрема	Укупно
<i>Набавна вриједност</i>				
Стање на дан 31.12.2015.	10.200	253.573	62.819	326.593
Набавка 2016.			8.687	8.687
Стање на дан 31.12.2016.	10.200	253.573	71.506	335.280
<i>Исправка вриједности</i>				
Стање на дан 31.12.2015.	-	35.754	48.094	83.847
Амортизација 2016.	-	4.564	6.187	10.751
Стање на дан 31.12.2016.	-	40.318	54.281	94.598
<i>Садашња вриједност</i>				
Стање на дан 31.12.2015.	10.200	217.820	14.725	242.745
Стање на дан 31.12.2016.	10.200	213.256	17.225	240.681

Фонд у свом власништву има канцеларијски простор површине 82 м² у Видовданској улици у Бањој Луци.

Опрема се односи на канцеларијску и другу опрему у просторијама Фонда.

8. Дугорочни финансијски пласмани

(у КМ)

Опис	Станје 31.12.2016.	Станје 31.12.2015.
Остали дугорочни финансијски пласмани	403.907	287.791
ИВ Дугорочних финансијских пласмана	(403.907)	-
Укупно дугорочни финансијски пласмани	-	287.791

Остали дугорочни пласмани обухватају дио регресних потраживања за које се, према одобреним репрограмима плаћања, очекује да ће бити наплаћени у року дужем од једне године у односу на датум биланса.

9. Залихе

Опис	Стање 31.12.2016.	Стање 31.12.2015.
Стална средства намијењена отуђењу	39.800	-
Укупно залихе и дати аванси	39.800	-

Стална средства намјењена отуђењу обухватају стан стечен у судском поступку извршења ради наплате регресног потраживања. Намјера руководства је да стечени стан прода у наредном периоду ради наплате потраживања.

10. Краткорочна потраживања и краткорочни финансијски пласмани

(у КМ)

Опис	Стање 31.12.2016.	Стање 31.12.2015.
Потраживања у фонд за накнаду штета	-	-
Потраживања за финансирање рада Фонда	2.000	166.215
Потраживања за доприносе	2.000	166.215
Потраживања за регресе раније године	-	73.401
Потраживања за регресе текуће год.	-	242.118
Потраживања за регресе – исправка	2.902.932	2.239.646
ИВ регресних потраживања	(2.902.932)	(2.239.646)
Потраживања за регресе – нето	-	315.519
Укупно краткорочна потраживања	2.000	481.734

Потраживања за доприносе и чланарине односе се на потраживања од осигуравајућих друштава за ненаплаћене доприносе и чланарине, у складу са одлукама Агенције за осигурање Републике Српске и Управног одбора Заштитног фонда Републике Српске.

Потраживања за регресе из ранијих година обухватају дио регресних потраживања за које се, према одобреним репрограмима плаћања и судским пресудама, очекује да ће бити наплаћени у року до једне године у односу на датум биланса.

11. Готовина и еквиваленти готовине

(у КМ)

<i>Опис</i>	<i>Стање 31.12.2016.</i>	<i>Стање 31.12.2015.</i>
Готовина на пословним рачунима	189.301	456.533
Готовина у благајни	876	218
Готовина на девизним рачунима	5	1.207
Орочена средства код банака	1.300.000	300.000
Укупно готовински еквиваленти и готовина	1.490.182	757.958

Саставни дио готовине су и орочени депозити код банака који су у сваком тренутку на располагању руководству у случају потребе за додатним новчаним средствима ради исплате штета веће вриједности.

12. Вишак (мањак) прихода над расходима

(у КМ)

<i>Опис</i>	<i>Стање 31.12.2016.</i>	<i>Стање 31.12.2015.</i>
<i>Вишак (мањак) прихода над расходима ранијих година</i>	<i>8.834</i>	<i>(276.063)</i>
<i>Вишак (мањак) прихода над расходима текуће године</i>	<i>3.739</i>	<i>284.897</i>
Нераспоређени вишак прихода над расходима	12.573	8.834
Укупно капитал	12.573	8.834

Чланови Заштитног фонда су сва друштва за осигурање која у Републици Српској обављају осигурање од аутоодговорности.

Одлуком Агенције за осигурање РС одређује се број гласова који ће сваки од чланова током наредне године имати у Скупштини Заштитног фонда РС у сразмјери са уплаћеним доприносом сваког од чланова Заштитног фонда РС.

13. Дугорочне и краткорочне финансијске обавезе

(у КМ)

<i>Опис</i>	<i>Стање 31.12.2016.</i>	<i>Стање 31.12.2015.</i>
Дугорочне обавезе за ренте	275.442	263.111
Дио дуг. обавеза за који доспијева до 1 г.	32.484	24.778
Укупно обавезе за ренте	307.926	287.889

Дугорочне и краткорочне обавезе за ренте обухватају обавезе фонда према физичким лицима по основу исплата ренте према судским пресудама.

14. Добављачи и примљени аванси

(у КМ)

Опис	Стање 31.12.2016.	Стање 31.12.2015.
Остали добављачи у земљи	3.671	5.288
Остали добављачи у иностранству	465	-
Укупно добављачи и примљени аванси	4.136	5.288

15. Остале краткорочне обавезе

(у КМ)

Опис	Стање 31.12.2016.	Стање 31.12.2015.
Обавезе за плате и топли оброк	13.313	10.546
Обавезе за порез на доходак	-	1.051
Обавезе за порезе и доприносе	11.695	13.840
Накнаде за рад УО и скупштине	2.850	7.410
Накнаде по уговорима о прив. и пов. посл.	1.580	2.027
Остале краткорочне обавезе	29.438	34.874

Обавезе за порез на доходак и обавезе за доприносе односе се на порезе и доприносе по основу исплаћених накнада члановима Управног одбора и по уговорима о привременим и повременим пословима.

16. Пасивна временска разграничења

(у КМ)

Опис	Стање 31.12.2016.	Стање 31.12.2015.
Резервисане редовне и судске штете	1.052.705	785.959
Резервисане непријављене штете текуће године	360.651	642.019
Резервисања по МРС 19	5.234	5.365
Укупно пасивна временска разграничења	1.418.590	1.433.343

Резервисање за редовне и судске штете обухвата резервисање за штете у судском спору и резервисање за редовне штете.

Резервисања за непријављене штете и резервисања по МРС 19 – Примања запослених су извршена сагласно актуарским обрачунима од стране овлашћеног актуара.

17. Ванбилансне евиденције

Ванбилансне евиденције обухватају исплате регресним дужницима по покренутом, а незавршеним судским споровима и исплатама за које нису још закључени споразуми о наплати.

Након добијања правоснажне пресуде или закључења споразума о наплати са регресним дужником, потраживање се укида из ванбилансних евиденција и преноси у биланс.

18. Судски спорови

Фонд се као тужена страна, на дан 31.12.2016. године појављује у 107 судских спорова покренутих за накнаду штете проистекле из саобраћајне незгоде.

Укупна вриједност 988 судских спорова које је Фонд покренуо у сврху наплате потраживања износи цца 4.450.000 КМ.

Процјена правне служба Фонда је да ће тужбе бити ријешене у корист Фонда у 95% случајева.

19. Повезане стране

Фонд нема повезаних правних лица у смислу МРС 24 – *Објелодањивање повезаних страна.*

20. Догађаји након датума извјештавања

Није било материјално значајних догађаја након датума финансијских извјештаја који би могли имати утицаја на фер презентацију приложених финансијских извештаја.

Потврђено од стране

Заштитни фонд Републике Српске
Бања Лука

[Handwritten signature]
Грујо Комљеновић